

FENNTARTHATÓSÁG AZ ÚJ KBT.-BEN

dr. Kovács László
főtitkár

2017. április 10.

HÁTTÉR, CÉLKITŰZÉSEK

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Fenntarthatóság a közbeszerzésekben

- ✓ Környezetvédelmi szempontok érvényesítése
- ✓ Szociális szempontok figyelembe vétele
- ✓ Innováció támogatása

Irányelvi megfontolások

2004-es irányelvek felülvizsgálata – konzultáció eredményei:

- Uniós szabályozás ne tartalmazzon kötelező előírásokat abban a tekintetben, hogy az ajánlatkérő mit vásároljon meg, elegendőnek ítélve meg a műszaki leírás meghatározása kapcsán már rendelkezésre álló jogszabályi lehetőségeket.
- Értékelési szempontok kapcsán a zöld és szociális szempontok érvényesítésének lehetősége pontosításra szorul.

Az életciklusköltségek figyelembe vételének előírását több érdekcsoport támogatta, de többen utaltak arra, hogy azok helyes értékelése érdekében további szabályokra lenne szükség.

- Szerződés tárgyához kötöttségen lazítani szükséges, amennyiben az ajánlatkérő zöld, illetve szociális szempontot kíván érvényesíteni.

2014-es irányelvek szabályai

Továbbra is az eljárások valamennyi lényeges elemében érvényesíthetőek a zöld, illetve szociális megfontolások:

- **beszerzés tárgya,**
- **műszaki leírás,**
- **kizáró okok,**
- **alkalmasság,**
- **értékelés,**
- **szerződéses feltételek.**

Új: horizontális klauzula: A közbeszerzési eljárások egészében az ajánlatkérőknek következetesen meg kell tenniük a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy teljesüljenek mindazok a környezetvédelmi, szociális és munkajogi kötelezettségek, amelyek a nemzeti, az uniós, illetve a nemzetközi jog alapján irányadóak.

18. cikk (2) *„a tagállamok megfelelő intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők a közbeszerzési szerződések teljesítése során betartsák a vonatkozó környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeket, amelyeket az uniós jog, a nemzeti jog, a kollektív szerződések, illetve a X. mellékletben felsorolt környezetvédelmi, szociális és munkajogi rendelkezések írnak elő.”*

Hatályos Kbt. célkitűzései

Kbt. célkitűzései közt:

- környezetvédelem
- állam szociális célkitűzései
- helyi kis- és közepes vállalkozások közbeszerzési eljárásokba való bekapcsolódásának elősegítése.

Széleskörű eszköztár az ajánlatkérők számára, az ajánlatkérők választhatnak.

BESZERZÉS TÁRGYA, MŰSZAKI LEÍRÁS MEGHATÁROZÁSA

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Beszerezés tárgya, műszaki leírás rögzítése – Irányelvi alapok

- Versenykorlátozás tilalma
- Ösztönzés a teljesítmény- illetve funkcionális követelmények meghatározására
- Az egyes konkrét jelölésekre, címkékre, illetve ökocímkékre való hivatkozás megengedett, feltételekkel

Előkészítés – fenntarthatóság figyelembevétele – Kbt.

28. § (1) bekezdése

Az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást - a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel - megfelelő alapossággal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni.

Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során *törekednie kell* a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet - beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható - védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is.

Beszerezés tárgya, műszaki leírás rögzítése – Kbt.

59. § (1) bekezdése

Ha az ajánlatkérő különleges környezeti, szociális vagy egyéb jellemzőkkel bíró építési beruházást, árut vagy szolgáltatást kíván beszerezni, vagy ezen jellemzőket az értékelés során figyelembe kívánja venni, a műszaki leírásban vagy a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételek vagy az értékelési szempontok keretében előírhatja valamely címke használatát, feltéve, hogy a következő feltételek mindegyike teljesül:

- a) a címkére vonatkozó követelmények csak olyan jellemzőt érintenek, amely a szerződés tárgyához kapcsolódik, és amely alkalmas a szerződés tárgyától megkövetelt jellemzők leírására;
- b) a címkére vonatkozó követelmények objektív módon ellenőrizhető és megkülönböztetéstől mentes szempontokon alapulnak;
- c) a címkét olyan nyílt és átlátható eljárás keretében fogadják el, amelyben valamennyi érdekelt fél - ideértve a kormányzati szerveket, a fogyasztókat, a szociális partnereket, a gyártókat, a forgalmazókat és a nem kormányzati szervezeteket - részt vehet;
- d) a címke megszerzése valamennyi érdekelt fél számára lehetséges;
- e) a címkére vonatkozó követelményeket olyan harmadik fél határozza meg, amelyre a címkét kérelmező gazdasági szereplő nem tud befolyást gyakorolni.

- Ha nem írja elő valamennyi címkére vonatkozó követelmény figyelembe vételét – meg kell adni a figyelembe vett követelményeket
- Ha a címke a szerződés tárgyához nem kapcsolódó követelményt is előír – leírást kell felhasználnia, követelményeket megadnia
- Egyenértékűt, más megfelelő bizonyítási eszközt is el kell fogadni

Műszaki leírás – 321/2015. (X.30.) Korm. r.

- teljesítmény-, illetve funkcionális követelmények megadása – ideértve a környezetvédelmi jellemzőket is
- valamennyi felhasználó, ha a tárgyra nézve értelmezhető, a fogyatékos emberek számára az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának figyelembevételével kell megadni
- műszaki leírás tartalmazhatja *különösen a környezetre és éghajlatra gyakorolt hatások szintjét*

KIZÁRÓ OKOK

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Releváns kizáró okok

63. § (2) bekezdése: Választható kizáró okok

a) a 73. § (4) bekezdésében említett környezetvédelmi, szociális és munkajogi követelményeket súlyosan megszegte és ezt három évnél nem régebben meghozott, jogerős bírósági, közigazgatási vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozat megállapította;

b) három évnél nem régebben hozott jogerős bírósági, közigazgatási vagy annak felülvizsgálata esetén bírósági határozat megállapította, hogy jogszabályban meghatározott szakmai kötelezettségét - a c) pontban meghatározott eset kivételével - súlyosan megszegte vagy külön jogszabályban meghatározott szakmai szervezet etikai eljárása által megállapított, súlyos, szakmai etikai szabályokba ütköző cselekedetet követett el;

c) korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét az elmúlt három évben súlyosan megszegte és ez az említett korábbi szerződés felmondásához vagy elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, vagy ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartása, amelyért felelős részben vagy egészben a szerződés lehetetlenülését okozta;

ALKALMASSÁG

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Alkalmasság és fenntarthatóság

Műszaki-szakmai alkalmassági feltétel előírása

- AK csak kivételesen indokolt esetben tekinthet el műszaki-szakmai alkalmassági feltétel előírásától
- ha a beszerzés egyedi jellemzői alapján a teljesítés megfelelése szempontjából ilyen alkalmassági feltétel előírása nem szükséges

Referencia:

adott közbeszerzés értékének/mennyiségének 75%-a

műszakilag egyenértékű

>>> fenntarthatósági jellegű követelmény előírhatósága?

Alkalmasság és fenntarthatóság – 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet

Műszaki-szakmai alkalmasság igazolása:

- Indokolt esetben azoknak a környezetvédelmi intézkedéseknek a leírásával, amelyeket az ajánlattevő, részvételre jelentkező a teljesítés során alkalmazni tud [21.§ (1) bekezdés g) pontja, (2) bekezdés f) pontja, (3) bekezdés g) pontja]

ÉRTÉKELÉS

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Értékelési szempontok az új Kbt.-ben

Értékelési szempontként alkalmazható:

- a legalacsonyabb ár
- a legalacsonyabb költség
- a legjobb ár- érték arányt megjelenítő szempontok

A legalacsonyabb ár

Csak akkor alkalmazható, ha:

- az ajánlatkérő igényeinek valamely konkrétan meghatározott minőségi és műszaki követelményeknek megfelelő áru vagy szolgáltatás felel meg, azaz ajánlatkérő ismeri beszerzésének konkrét műszaki paramétereit olyan mértékben, hogy konkrét minőségi és műszaki követelményeket meg tudja határozni és
- a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat kiválasztását az adott esetben további minőségi jellemzők nem, csak a legalacsonyabb ár értékelése szolgálja.

NEM ALKALMAZHATÓ:

- tervezési, mérnöki, építészeti szolgáltatások
- építési beruházások esetén.

322/2015. Korm. rendelet

- Tervező és mérnökök kiválasztása (9. §):

- Szakmai ajánlat bekérése – legjobb ár-érték arány vagy legalacsonyabb költség értékelésére alkalmas részszempontok alapján vizsgál
- A **szakmai minőség értékelésére alkalmas részszempont**nak minősül minden olyan értékelési részszempont, amely alkalmas arra, hogy az építészeti-műszaki tervezés vagy mérnöki feladat ellátásának szakmai színvonalát javítsa. **Különösen:**
 - a) a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szakmai szervezettségének mértéke (például a teljesítésbe bevont szakemberek átlagos létszáma, vezető mérnökök létszáma, feladat kiosztás rendje, munkaszervezés, belső ellenőr, külső ellenőr alkalmazása);
 - b) a szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány képzettsége és tapasztalata;
 - c) a munkavégzés értékelésére vonatkozó részszempontokat, ezen belül
 - ca) a tervezési vagy mérnöki szolgáltatás teljesítésére vonatkozó módszer bemutatása,
 - cb) a tervezési vagy mérnöki szolgáltatás nyújtásához kapcsolódó környezetvédelmi, fenntarthatósági megoldások,
 - cc) a tervezési szolgáltatás eredményeként megvalósuló projekt költségelemzésének módszertana.
- A legjobb ár-érték arány, valamint a minőség alapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében **az ajánlati ár az értékelés során nem vehető nagyobb mértékben figyelembe, mint a többi értékelési szempont együttesen.**

322/2015. Korm. rendelet

- **Építési beruházás esetén alkalmazható értékelési szempontok (24. §)**
- A legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempont és a megvalósítandó építmény vagy elvégzendő építési tevékenység - ideértve a Kbt. 1. mellékletében meghatározott tevékenységeket is - minőségének értékelésére alkalmas részszerzőpontok szerint.
- Az ajánlatkérő építési beruházás esetében nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként.
- Értékelésére alkalmas részszerzőpontok körében értékelhető **különösen**:
 - a) az ajánlott építőanyagok minősége,
 - b) a környezetvédelmi, fenntarthatósági követelmények figyelembevétele,
 - c) speciális területi adottságok (örökségvédelmi, vízminőség-védelmi, természet- és tájvédelmi adottságok) kezelésének módja,
 - d) az innovatív megoldások alkalmazása, vagy
 - e)
- A legjobb ár-érték arány, valamint a minőség alapú kiválasztás szempontjának érvényre juttatása érdekében az ajánlati ár az értékelés során legfeljebb 70%-os arányban vehető figyelembe, kivéve a nukleáris létesítményekre vonatkozó építési beruházások esetén, mely eljárások során ez az arány magasabb is lehet.

A legalacsonyabb költség

- Ajánlatkérő által meghatározott költséghatékonysági módszer szerint
- Életciklusköltség-számítás
 - Hatóság útmutatót adott ki
 - Vhr.: egyes beszerzési tárgyak esetében kötelezően alkalmazandó módszertan meghatározása

Életciklus költség-számítás

Kbt. 3. § 7. pontja életciklus fogalma:

Egy termék használatának, szolgáltatás nyújtásának vagy egy építési beruházás fennállásának összes egymást követő, illetve egymással kapcsolatban álló szakasza – K+F, gyártás, kereskedelem, szállítás, felhasználás, karbantartás – nyersanyagbeszerzéstől, erőforrások megteremtésétől az eltávolításig, ártalmatlanításig, adott területek eredeti állapotának helyreállításáig, illetve a szolgáltatás vagy használat végéig.

Fő költségkategóriák:

- Beszerzési költségek
- Működési költségek
- Karbantartási költségek
- Az életciklus végéhez kapcsolódó, ártalmatlanítási költségek

+1 Külső környezeti költségek

A legjobb ár-érték arány

- Különösen minőségi, környezetvédelmi, szociális szempontok, melyek között az ár vagy költség is szerepel
 - Különösen:
 - minőség, műszaki érték, esztétikai, funkcionális tulajdonságok,
 - valamennyi felhasználó számára való hozzáférhetőség
 - hátrányos helyzetű munkavállalók alkalmazása és egyéb szociális, környezetvédelmi, innovatív tulajdonságok
 - forgalmazási feltételek, vevőszolgálat, műszaki segítségnyújtás
 - pótalkatrészek biztosítása, készletbiztonság
 - teljesítés időpontja, időszaka
 - szerződés teljesítésében részt vevő személyi állomány szervezettsége, képzettsége és tapasztalata, ha a személyzet minősége jelentős hatással lehet a szerződés teljesítésének színvonalára
 - Kötelező módszertan:
 - Vhr.: egyes beszerzési tárgyak tekintetében alkalmazandó értékelési szempontrendszer és módszer
 - Támogatás feltételrendszere által meghatározott szempontrendszer, módszer
-

Az értékelési szempontok meghatározásával kapcsolatos garanciális követelmények

- Szerződés tárgyához kötöttség:

76. § (7) bekezdése definiálja:

- adott beszerzési tárgy előállítására, nyújtására vagy a vele való kereskedés konkrét folyamatához kapcsolódnak; vagy
- életciklusának valamely másik szakaszában megvalósuló valamely folyamathoz kapcsolódnak, még akkor is ha ezek érdemben nem határozzák meg az építési beruházás, áru vagy szolgáltatás végeredményének tulajdonságait
(ir.eelv: ha ezek nem tartoznak a szerződés lényegéhez)

- Nem biztosít önkényes döntési lehetőséget az ajánlatkérőnek, mennyiségi vagy szakmai szempontok alapján értékelhető
- Nem sérti az alapelveket
- Nem értékelhető az ajánlattevő alkalmassága – kivéve 76. § (3) bekezdése b) pontja szerint > el kell különíteni, hogy mi alkalmassági követelmény (minimum) és mi ezen felüli értékelési tényező
- Nem eredményez többszöri értékelést

SZERZŐDÉSES FELTÉTELEK

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Zöld/szociális szerződéses feltételek

132. § (1) Az ajánlatkérő a szerződés teljesítésére vonatkozóan sajátos, különösen szociális, környezetvédelmi, illetve az innovációt ösztönző feltételeket határozhat meg. Az ilyen szerződéses feltételeket az eljárást megindító felhívásban fel kell tüntetni, a részletes feltételek az egyéb közbeszerzési dokumentumokban is megadhatóak.

(2) A különleges feltételeknek a szerződés tárgyához kell kapcsolódniuk [76. § (7) bekezdés] és nem eredményezhetik a 2. § (2)-(3) és (5) bekezdésében foglalt alapelvek sérelmét.

(3) Az (1) bekezdés alkalmazásában szociális feltételnek minősül különösen

a) a szerződésnek a 33. § szerinti szervezet - illetve az Európai Unió más tagállamának jogi rendelkezései szerint a 2014/24/EU irányelv 20. cikke szerinti szervezet - bevonásával történő teljesítése;

b) az álláskereső, hátrányos helyzetű munkavállalók, valamint munkanélküliek vagy fogvatartottak foglalkoztatása;

c) a gyermekgondozási segélyben, valamint gyermeknevelési támogatásban részesülő személynek az ellátás folyósítása alatt, illetve az ellátás megszűnését követően, csecsemőgondozási díjban és gyermekgondozási díjban részesülő személynek az ellátás megszűnését követően részmunkaidőben történő foglalkoztatása;

d) az egyenlő bánásmód követelményének biztosítása érdekében teendő intézkedések előírása;

e) az adott szerződés teljesítése keretében a teljesítésben részt vevő munkanélküliek vagy fiatalok számára a teljesítéshez szükséges készségekre vonatkozó képzés nyújtása.

Zöld/ szociális szerződéses feltétel alkalmazása - következmények

- Ellenőrzés
 - Dokumentálási kötelezettség (142. § (1) bekezdése)
 - KH felé bejelentési kötelezettség (142. § (5) bekezdése) – ha súlyos szerződésszegés történt
- Szerződéses kötelezettség megszegése >>> későbbi kizárásra vezethet (opcionális kizáró okok)
 - súlyos szakmai kötelezettségszegés [63. § (1) bekezdés b) pontja] – 3 év [63. § (1) bekezdés b) pontja]
 - korábbi közbeszerzési szerződéses kötelezettségét súlyosan megszegte – 3 év [63. § (1) bekezdés c) pontja]

FENNTARTOTT SZERZŐDÉSEK

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Kbt. 33. § (1) – 2017. április 1-én módosult!

Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntarthatja, vagy a Kormány által elrendelt esetben köteles fenntartani az olyan, **védett munkahelynek** minősülő szervezetek, továbbá ~~szociális foglalkoztatási engedéllyel rendelkező, szervezetek számára~~ **szervezeteknek**, amelyek 30%-ot meghaladó mértékben megváltozott munkaképességű vagy hátrányos helyzetű munkavállalókat foglalkoztatnak, valamint az olyan ~~szociális foglalkoztatás keretében szociális intézményben ellátottakat foglalkoztató szervezeteknek~~ **fejlesztő foglalkoztatók számára**, amelyek 30%-ot meghaladó mértékben ~~fogyatékos munkavállalókat~~ **fejlesztő foglalkoztatásban résztvevőket** foglalkoztatnak. Az ajánlatkérő úgy is rendelkezhet, vagy a Kormány által elrendelt esetben köteles úgy rendelkezni, hogy a közbeszerzési szerződést olyan munkahely-teremtési program keretében kell teljesíteni, amelynek keretében legalább 30%-ban megváltozott munkaképességű, fogyatékos vagy hátrányos helyzetű személyek kerülnek alkalmazásra a szerződés teljesítése során (**védett munkahely-teremtési program**). Erre a tényre az eljárást megindító felhívásban az ajánlatkérőnek hivatkoznia kell.

Kbt. 34. § Fenntartás egyes egészségügyi, szociális, kulturális szolgáltatások esetén

Az ajánlatkérő a 3. melléklet szerinti 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, a 85000000-9-től 85323000-9-ig terjedő, valamint a 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8 CPV kódok által meghatározott egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások esetében a közbeszerzési eljárásban való részvétel jogát fenntarthatja azon gazdasági szereplők részére, amelyek

- tevékenysége az e bekezdésben meghatározott egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó közfeladat ellátására irányul,
- működése nonprofit jellegű, ahol a nyereséget a szervezet közfeladatainak ellátására fordítják, vagy amennyiben a nyereség felosztásra kerül, akkor az a munkavállalóknak a szervezet irányításába való bekapcsolódását szolgálja,
- irányítási vagy tulajdonosi struktúrája biztosítja a munkavállalók aktív részvételét a szervezet irányításában, vagy szükségessé teszi a munkavállalók, illetve a közfeladat ellátásában érdekelték aktív részvételét, továbbá
- e bekezdés alapján a megelőző három évben nem kötöttek az ajánlatkérővel e bekezdés hatálya alá tartozó tárgyú szerződést.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szerződés határozott időre, legfeljebb három évre köthető.

INNOVÁCIÓT TÁMOGATÓ ELJÁRÁSOK

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

Innovációt segítő lehetőségek

Már meglévő eszközök megtartása, erősítése:

- K+F kivételi kör – Pcp eljárás továbbra is lefolytatható

K+F szolgáltatásokra akkor nem kell közbeszerzési eljárást lefolytatni, ha

- *az eredményt nem kizárólag az ajánlatkérő hasznosítja tevékenysége során, és*
- *az ellenszolgáltatást nem teljes mértékben az ajánlatkérő fizeti meg.*

- Tárgyalásos eljárás alkalmazási lehetőségeinek bővítése
- Műszaki leírások – teljesítmény, illetve funkcionális követelmények megadásával
- Szerződéses feltételek – innovációval kapcsolatos feltételek rögzítése

Új lehetőségek:

- Innovációs partnerség
 - Határon átnyúló beszerzések szabályozása
-

Innovációs partnerség

A piacon létező megoldások segítségével meg nem valósítható innovatív termék, szolgáltatás vagy építési beruházás beszerzésére irányuló többszakaszos tárgyalásos eljárás.

PCP

innováció iránti igény
K+F fázisaihoz igazodó szakaszok
előre megállapított teljesítményszintek és költségek
részvevők száma csökkenthető
értékelés a legjobb ár-minőség arány szempontja szerint
verseny biztosítandó

Kivétel a Kbt. hatálya alól
Csak K+F szolgáltatás beszerzése

Innovációs partnerség

Kbt. 95-97. §
áru/szolgáltatás/ép.beruházás
eljárási+szerződési szakasz
fejlesztés+eredmény beszerzése is

**KÖSZÖNÖM MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!**

**KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG**